

లో ప లి లో కాలు

“ఓయబ్బో! పెద్ద పూలతోట తయారు సేసేత్తన్నాడు దొరనాగ—
పూలమొక్కలకి గొప్పలు తవ్వతున్న రామయ్యను చూసి
నవ్వుతూ అంది నీలాలు నెత్తిమీది గడ్డిమోపు క్రిందికి పారేస్తూ—
రామయ్య తలెత్తి నీలాల్ని చూసి నవ్వాడు.

“పూలతోటేసుకుంటానికి దొరలు కావాలంటే? భూమి తల్లికి
అందరూ ఒకటే! అందరికీ ఓలాగే పూస్తది-కాస్తది.”

“ఇయ్యేం మొక్కలు మావా!”

“వేటయ్యోనే! రాజారావు బాబుగారిచ్చివారు. పట్టంనుండి తెప్పిం
చినారంట!—

“అంతంత గొప్ప మొక్కలన్నీ నీ కెందుకు మావా?”

“నాక్కాకపోతే ఎవడిక్కావాలే? మన మనువయిపోయినాక ఈ
పూలన్నీ నీ తల్లిలో సింగారించటానిక్కాదూ ఈ ప్రేమంతా.”

నీలాలు సిగ్గుల మొగ్గయింది.

“నిజంగా నా కోసవేనా మావా, ఈ ప్రేమంతా?” మురిపెంగా అడిగింది.

“ఏడిసావ్ ! నీ కోసం కాదు.”

నీలాలు మూతి ముడుచుకుంది.

“మరెవరి కోసవేటి?”

“మనకోసం !”

నీలాలు కిలకిల నవ్వింది.

“అల్లరి మావ !”

“ఇదిగోనే ! ఈ సన్నజాజి తీగ చూసావా ? పందిరి మీదకు పాకింది. సరింగా కిటికీపక్క వేళాసు. అటి సువాసనంతా మన గదిలోనే వీయ్ ! బాగుందా ?”

నీలాలు ముఖం తిప్పుకుని “సీ, పో” అంటూ పోయింది.

పోబోతున్న దాని కొంగు పట్టుకుని క్రింద పడేశాడు రామయ్య—

“ఏటి మావా ! అల్లరి....పోవాలి! వదులు” అంది నీలాలు కొంచె మైనా రామయ్య చేతులలోంచి కదలకుండా—

“పోయి ఏటి సేస్తావే ? యింకెన్నాలు. వచ్చే పున్నానికల్లా లగ్గం పెత్తెతారంట కాత్రిలుగారు...” నీలాలు నీలాల్లాంటి కళ్ళలోకి తమ కంతో చూస్తూ అన్నాడు రామయ్య.

“మరి—మావా—?”

నీలాలు ఆగిపోయింది.

“ఏటే!”

“మా అయ్య—”

“మీ అయ్య సంగతి తెలుసులేవే. ఈ సక్కని సుక్కకి రెం
దొందలేనా ఓలి పెట్టాలని కూసున్నాడు. ఇతాలే.”

“ఏడది మావా!”

“రాజారావు బాబు ఇతానన్నారే. దరమరాజు. ఎంత పున్నెం
పేసుకున్నానో, ఆ బాబు పొలంలో సెయ్యటానికి—”

“మా అయ్య ఆసకి అంతులేదు మావా”

“ఏం నాబవే : ఎక్కడలేనిదీ తాగి తందనాలాటానికేగా! సంపా
దింసిందంతా దాసిపెడితే, ఈపాటికి సొంతపొలం కొనేవాడు కాదంటే
మీ అయ్య.”

నీలాలు భారంగా నిట్టూర్చింది.

“నిజం మావా! ఒక్క మా అయ్యేంటి, ఈడందరూ ఆ కల్ల
ముంతల యెదానేస్తున్నారు గడిసిందంతా—”

“మా అయ్య తాగేవోడే! తాగొచ్చి మా అమ్మని గొడ్డును బాది
వట్టు బాదేవోడు—సివరికి ఆడి సేతుల్లోనే సచ్చింది మా అమ్మ” చూస్తుం
డగానే రామయ్య కిళ్ళు ఎర్రగా అయిపోయి: పిడికిళ్ళు బిగుసుకు
పోయాయి.

నీలాలు హాడిలిపోయింది.

“నీలాలు ఒక్కమాతే! తాగేవోళ్ళంటే పరమ అసయ్యం
నాకు అల్ల ముకమైనా చూడను. పసుపులు. పసుపు లవుతారే తాగి—”

రామయ్య కళ్ళలోని తీవ్రమైన ద్వేషానికి బెదిరిపోయి చూస్తోంది
నీలాలు. సమాధానం చెప్పటంకూడా మరిచిపోయి—దాని బెదురు చూపు
లకు నవ్వుకున్నాడు రామయ్య.

దాని సిరసు ప్రేమగా నిమిరాడు.

“నీలి : ఒక్కేడాది కూసంత కష్టపడాలే! నాలుగురాలు యెనకేసు కుని సొంత పొలం కొనుక్కోవాలే. బాగా కట్టపడి ఆ పొలం పదింతలు చేసుకోవాలే, మన బిడ్డలు మనలాగా కవులుదార్లు కాకూడదే నీలి. ఆల్ల సొంతపొలం సేసుకునే రైతులవ్వాల!”

భావి బంగారు కలలు రామయ్యని వరిస్తాంటే మైమరచిపోతోంది నీలాలు.

“కట్టపడదాం మావా! నానుకూడా కూలికెల్లానుగా! ఆ డబ్బులన్నీ నీకే యితాను.”

“ఛూ, నువ్వు కూలి కెల్లటవేతే : నీ బాబు ననుకున్నావా ఆడ దాని సొమ్ము మీన బతకట్లానికి. నిన్ను పువ్వుల్లోపెట్టి సూసుకుంటానే నా రాసీ! కట్టవంతా నేనే సేతాను. నీ నవ్వుల్లో నా కట్టవంతా మాయ మవుద్ది - అది సర్లేగాని కూలంటే గురుతుకొచ్చినాది ఆ నాయుడేంటే కూతన్నాడు మద్దినాల!”

నీలాలు కళవెళ పడిపోయింది.

“ఏం నేదు మావా : ఏదో వాగబోయినాడు. అప్పుడే పెట్టారే- తల వాసేలా సీవాట్లు—”

“సీవాట్లుగాదే నీలీ - ఆడికి సెప్పు - ఇంకోపాలి నీ జోలికొత్తే ఆడి పానాలు దక్కవని సెప్పు. రామయ్య మావ సెప్పుమన్నాడని సెప్పు. దొంగనాయాల - నీ కొంగట్టుకుంటాడా!”

రామయ్య కళ్ళలోంచి నిప్పులు కురుస్తున్నాయి. “మావా!” అంటూ భయంగా కౌగలించుకుంది నీలాలు.

“భయంనేదే నీలీ ! ఈ రామయ్యుండగా నీకు భయంనేదు. నే నెంత మంచోజ్జో అంత చెడ్డోణి. నీసీడ తొక్కినోళ్ళ పేనాలు అక్కడే పాతేతాను.”

ఆప్యాయంగా నీలాలు వెన్ను నిమిరాడు.

“మావదంతా సీతం - ఎన్నంటి మనసు. అంతలో రాచ్చసు దీలా అయిపోతాడు” అనుకుంది నీలాలు.

“వత్తాను మావా ! మా అయ్య సూతుంటాడు.” రామయ్య కిళ్ళ లోకి నవ్వి చేతుల్లోంచి దూసుకుంటూ వెళ్ళిపోయింది నీలాలు.

“నీలాలూ ! నాకో పని సెయ్యాలే !” నాలుగు రోజులు పోయాక అడిగాడు రామయ్య.

“సెప్ప మావా ! నీ కోసం ఏటి సెయ్యను నేను ?”

“మా రాజారావుగారింటి కాడ పాసిపనిసేసే అప్పికి జొరం తగి లిందే. కత్త ఆరింటికాడ పనిసెయ్యాలే. ఆ బాబు ఇబ్బందిపడుతున్నారు”

“తూ, నేను పాసిపనుల కెల్లను మావా, పొలం పనులే సాలు నాకు.”

“నీలీ ! నా మాటినవే. ఆ యయ్య దరమరాజే. పోనీ, నాలుగు రోజులేగదే, దానికి జొరం మల్లగానే అదే వస్తది.”

“సరే మావా ! ఆరింటో ఆడాళ్ళు లేరు అందుకే బయ్యం.”

మనిసి గునంలో ఉంది కాని, ఆడాలుంటేనేం, లేకపోతేనేవే ? రంజలాంటి పెల్లనెట్టుకొని నాయుడు కావెకిలి సావాసాలేటి?”

నాయుడి పేరెత్తుతేనే భగ్గుమంది రామయ్యకి.

“సరేమావా ! ఎల్లాలే.”

రామయ్య కళ్ళలో మమకారాన్నే కాని, ఎర్రజీరల్ని చూడలేని నీలాలు వెంటనే ఒప్పేసుకుంది.

రెండు మూడు రోజులు బితుకు బితుకుమంటూ వెళ్ళింది నీలాలు రాజారావుగారింటికి.

కానీ, రాజారావు ఎప్పుడూ తన పుస్తకాల్లో మునిగిపోయి, తను ఉన్నదీ లేనిదీకూడా గమనించకపోవడంతో నీలికి నిశ్చింత అయిపోయింది. అదికూడా రాజారావును "దరమరాజు" అనుకుంది మనసులో.

రామయ్య నీలి తండ్రికి రెండొందలూ ఓలికట్టి నీలికి పసువు, కుంకం, పూలు, పళ్ళు పెట్టి మనువు నిశ్చయం చేసుకున్నాడు. నీలితో కలిసి రాజారావుకి నమస్కారం చేశాడు. రాజారావు వాళ్ళిద్దరిని మనసారా దీవించి నీలాలికి చీరా, రెవికా, రామయ్యకి పంచె, చొక్కా కానిచ్చాడు.

నీలాలు ఎంతో మురిసిపోయింది. రామయ్య పొంగిపోయాడు.

శాస్త్రులుగారు ముహూర్తం పెట్టారు. ఇంకొక్క వారంరోజులే ఉంది పెళ్ళి. నీలాలు మనసు ఉత్సాహంతో ఉరకలు వేస్తోంది. వీ పని చేస్తోన్నా మనసు పగటికల్లో తేలిపోతోంది. ఇల్లు ఊడుస్తూ ఊడుస్తూ కిటికీలోంచి బయటికి చూసింది. కిటికీమీదకి ఎగబ్రాకుతున్న సన్నజాజి తీగె కనిపించింది. వెంటనే రామయ్య ఇంటిముందు సన్నజాజి తీగె దాన్ని పాతుతూ రామయ్య అన్న మాటలు గుర్తుకొచ్చాయి. చేతిలోంచి చీపురు జారిపోయింది.

కిటికీ ఊచలకి తల ఆనించుకొంది. కళ్ళు అరమోడ్చులయ్యాయి. పెట జారిపోయింది.

వీదో పనిమీద ఆ గదిలోకొచ్చిన రాజారావు కళ్ళు ఆ మూర్తిని చూడగానే చెదిరిపోయావి. అడుగు నుండుకు పడలేదు. "నీలాలూ!" అన్నాడు కంపిస్తోన్న స్వరంతో.

పగటికల్లోవున్న నీలాలూకు ఆ పిలుపు వినిపించలేదు.

పైటలేని నీలాలూ చూడలేక పోయాడు రాజారావు. చటుక్కున దగ్గరగా వెళ్ళి దాని పైట దాని వంటిమీద వెయ్యబోయాడు.

తనను తను మరిచి రాబోయే దాంపత్యపు జీవితపు రోజులను తలచుకొంటూన్న నీలాలూ శరీరం రాజారావు చెయ్యి పడగానే పులకరించి పోయింది.

అంతే—

నీలాలూ వెక్కివెక్కి ఏడుస్తూ తనముందు కుప్పకూలిపోయాక కానీ రాజారావుకి తెలివి రాలేదు.

తనను తను అసహ్యించుకున్నాడు. బాధగా జుట్టు రెండు చేతులతో పీక్కున్నాడు. ఏం చేసినా జరిగిపోయినదాన్ని తుడిచివెయ్యగలిగే శక్తి ఎవరికీలేదు. అతనికీ లేదు. వణుకుతున్న చేతులతో వందరూపాయల కాగితం తీసి నీలాలూ కందించాడు. నీలాలూ ఆ నోటుకేసి పిచ్చిగా చూసింది. గభాలున ఆ నోటు లాక్కుని శివమెత్తినదానిలా పరుగెట్టింది సరాసరి కల్లుదుకాణం చేరుకుంది.

తనచుట్టూ చేరిన వాళ్ళందరికీ కల్లుముంత లందిస్తోన్న సోపమ్మ నీలాలూ విస్తుపోయి చూసింది.

"ఏంటే పిల్లా ఇటొచ్చినావ్! మీ రామయ్య చూసినాడంటే విన్నూ వన్నూకూడా తవ్వి పాతేస్తాడు—"

నీలాలు తన చేతిలోవున్న వందరూపాయల కాగితం సోవమ్మ మీదకు విసిరేసింది.

“పొయ్యతా ! కలుపొయ్యి” అంటూనే ఓ ముంత అందుకుని గడ గడ తాగటం మొదలుపెట్టింది.

వందరూపాయలు చూడగానే సోవమ్మ కళ్ళు మెరిశాయి. చటుక్కున ఆ కాగితం బొడ్డో దాచేసుకుంది - నీలి తాగుతోంది.

ఇంకా—ఇంకా—చటుక్కున ఎవ్వరో పోలీసులు అన్నారు. అంతే - కొన్ని క్షణాల్లో ఆ కలుదుకాణం సోడా దుకాణంగా మారి పోయింది. నీలి తప్ప మిగిలినవారంతా మాయమయి పోయారు. “పోయే, నీలి లోపలికి పో. పోలీసు లొత్తన్నారు, నీ దుంపతెగా !”

నీలి కదలేదు—

“ఇంకోముంత ...” అంటోంది మత్తుగా

నీ నీ మొహం యీడచ ! పోయే లోపలికి పో ! ఆ పోలీసు చచ్చినోళ్లు పోయాక తాగుదువుగాని పో ! నీలి కదలేదు—

“ఇంకోముంత ఇంతలో పోలీసులు రానే వచ్చారు— “ఏమే తాగావా ? నీలిని గడమాయించి అడిగారు. నీలి విరగబడి నవ్వింది.

“తా గ లే దు - తా గా లి. ఇయ్యి సోవమ్మా ఇంకో ముంతియ్యి—

చెయ్యి ముందుకు జొపింది నిలువెల్లా వణికిపోతూ.

“ఏం సోవమ్మా ?” అని పోలీసులు అనీ అనగానే సోవమ్మ ఏడ్చినంత పని చేసింది.

“బాబ్బాయి ! సోదాలమ్మకుని బ్రతికేదాన్ని. ఈ లంజ ఏదో తాగి ఈ అల్లరి పెడతన్నాది. ఎవరికి తెలియదేటి?” అంటూనే యిద్దరి చేతుల్లో చెరో అయిదూ పెట్టేసి రెండు కలర్ సోదాలు కొట్టిచ్చింది.

వాళ్ళు నీలాల్ని పట్టుకున్నారు. చేతులకి బేడీలేస్తోంటే “ఏటిదీ?” అంది నీలాలు మత్తుగా.

“నువ్వు తాగావు. తప్పు చేశావు. నిన్ను అరెస్టు చేస్తున్నాం—” అన్నాడు పోలీసు.

విరగబడి నవ్వింది నీలాలు.

తప్పు సేసాను. తాగాను. తాగటం తప్పు - ఏది తప్పు - ఏది తప్పుగాదు ? దేనికి సిచ్చ ? దేనికి సిచ్చనేడు?”

మళ్ళీ మళ్ళీ నవ్వింది నీలాలు.

రామయ్యకు కబురు అందింది. గాలిలా పరుగెత్తుకొచ్చాడు. ఇద్దరు పోలీసుల మధ్య ఉన్న నీలాల్ని ఒళ్ళు తెలియని ఉద్రేకంతో ఆ లెంపా ఈ లెంపా వాయిచాడు. నీలాలు కళ్ళు గిర్రున తిరిగాయి. దాని నిషాదిగిపోయింది.

రామయ్య చూస్తూనే దాని కళ్ళు చెరువు లయ్యాయి. నీలాలు కళ్ళలోని నీలాలను రామయ్య చూడలేకపోయాడు.

తన చేతుల్ని బాధగా చూసుకుంటూ “తాగా వెండుకే పాపిట్టిదానా” అన్నాడు.

నీలాలు కళ్ళు తుడుచుకుంది.

“పాపిట్టిదాన్నే మావా ! తాగాను. ఇంకా తాగుతాను. నీకు తాగి నోల్లంటే అనయ్యంగా ! నన్ను అనయ్యించుకో. తాగినోల్ల ముకం సూడవుగా ! నా ముకం సూడకు.” వెక్కి వెక్కి ఏడ్చింది నీలాలు.

మతిపోయి నిలబడ్డాడు రామయ్య.

“నీకు పిచ్చి పట్టిందే నీలాలూ !”

“నేదు మావా ! పిచ్చి పట్టనేడు. తాగుతాను మావా ! ఎప్పటికీ తాగుతాను నేను—”

రామయ్య ఏదో అనబోతుండగానే పోలీసులు అదిలించారు.

“అడ్డులే ! తాణాకు తీసుకుపోవాలి.”

“ఒగ్గెయ్యండి దొరా ! ఇది గోవునాటిది. ఇయ్యాల ఏటయ్యిందో దీనికి ? దొరా, ఒగ్గెయ్యండి—”

“వీలేదు. కేసు విచారణ అయ్యాక జరిమానా చెల్లించి తీసికెళ్ళు— లేకపోతే జామీనుమీద విడిపించుకో.”

వాళ్ళు రామయ్యను పక్కకులాగి ముందుకు కదిలారు.

“ఇంకా నేనెందుకు మావా ? తాగుమోతుదాన్ని. ఎవరైనా సక్కవిదాన్ని సూసుకో ! నీ పూలతోట మద్దెన కాపురం బెట్టుకో ! నన్ను మరిచిపో మావా ! తాగుమోతు దాన్ని.”

“నీలాలూ !”

నోట్లో కండువా కుక్కుకున్నాడు బాధ ఆపుకోవటానికి.

“యెర్రె పీనుగా ! నిన్ను మరిసిపోవటమేలే నా పూలతోట నీ కోసం—నేను నీ కోసం—నువ్వు తాగుమోతువి కావే : నాకు తెలుసు. అబద్ధవాడవు. తాగుమోతువయినా ఎవరివయినా నువ్వే కావాలి. నాకు నీలాలే కావాలి. నా నీలాలు నాకు కావాలి”

సగం ఏడుపు, సగంకోపమూ కలిసి మాట్లాడుతున్నాడు రామయ్య పోలీసులు నీలాల్ని లాక్కుపోతున్నారు.

“బయంనేదే నీలాలూ ! రాజారావు దొర నడిగి నిన్నిడిపిస్తాలే. నీకు బయం నేదు — వెనుక నుంచి అరిచాడు రామయ్య. అప్పుడే రాజారావు ఇంటికి పరుగు తీశాడు. రాజారావు పేరు వింటేనే విరగబడి నవ్వింది నీలాలూ.

పరుగు పరుగున వస్తోన్న రామయ్యను చూస్తోనే ప్రాణభయంతో వణకిపోయాడు రాజారావు.

చంటి పిల్లాడిలా ఏడుస్తూ రెండుచేతులూ జోడించి “నన్ను చంపకు రామయ్యా ; చెయ్యాలని చెయ్యలేదు. అలా జరిగిపోయింది. నాకు తెలియదు. నాలో అలాంటి పాపిష్టి కోరిక ఉందని తెలిస్తే నీలాలిని ఈ గడపలో కాలు పెట్టనిచ్చే వాడిని కాను” అన్నాడు. ఒక్కక్షణం పిండి బొమ్మయి నిలబడిపోయాడు రామయ్య. తప్పకాగి రాజారావు పేరె తగానే విరగబడి నవ్వి నీలాలూ కళ్ళలో మెదిలింది. దుర్భరమయిన ఆవేదన సహించలేక పోయాడు. “మీరా బాబుగారూ ! మీరేనా ? ఆయ్యయ్యో ! పూలమొక్కలకి గొప్పలు తవ్వకునే గువపం గోడవారని కనిపించింది రామయ్యకి. మరొక క్షణంలో ఆ గువపం రామయ్య గుండెలోకి దిగిపోయింది. రక్తపుమడుగులో నిర్ణీవంగా రాజారావుగారి కాళ్ళ దగ్గర పడిపోయాడు రామయ్య.

ఏం జరిగిందో గ్రహించిన రాజారావు నిలువునా వణికిపోయాడు. ఒక్క క్షణం ఆయన మనస్సు మొద్దుబారిపోయింది. మరుక్షణం ఆయన చైతన్యం ఆయనలో ప్రవేశించింది.

తిన్నగా టెలిఫోన్ దగ్గరకు నడిచారు. ఫోలీసులకి ఫోన్ చేశారు. ఫోలీసులు రాగానే తన రెండు చేతులూ అందించాడు.

“వీడిని హత్య చేసింది నేనే !”

రాజారావుని బాగా తెలిసిన ఫోలీసులు ఆయన చేతులకి బేడీలు వ్రగిలించటానికి సంకోచించారు.

“అదికాదు బాబుగారు—”

“హూ—”

గర్జించాడు రాజారావు.

“నేరం స్వయంగా ఒప్పుకుంటున్నాను తీసికెళ్ళండి.”

పోలీసుల వెంబడి నడుస్తూ ఆయన లాకప్ లో వున్న నీలాల్ని చూడటానికి అనుమతి పొంది వెళ్ళాడు.

ఎక్కడో కళ్ళతో వెటకారంగా నవ్వుతూ “ఇంకా ఏటి కావాలి బాబూ!” అంది నీలాలు.

“నాకు కావలసింది నువ్వుకాని. ఇంకెవరు కాని ఇవ్వలేరే నీలాలు? అది మనశ్శాంతి. శాశ్వతంగా ఒక్క ఊణపు దొర్బల్యంలో దూరమయిపోయింది. నా మనసు నీకు తెలుసనుకొని నిన్ను పనిలో పెట్టు కున్నాను. నాలో నాకే తెలియకుండా యింకెన్నో లోకాలున్నాయని ఆవి నా బలహీన లక్షణాల్లో నన్ను మింగేసాయనీ నాకు తెలీదు. నీకు జరిగిన అన్యాయాన్ని రద్దు చెయ్యలేను. కాని, నీతోపాటు నేనూ శిక్ష అనుభవిస్తున్నానే నీలాలు. అదే నా క్కాస్త ఊరట!”

నీలాలు దగ్గర్నుండి కదలి వెళ్ళిపోయాడు రాజారావు.

నీలాలు కుళ్ళికుళ్ళి ఏడ్చింది. రాజారావుబాబు మంచోడు. తనకు తెలుసు - కాని -

దానికి అకస్మాత్తుగా గుర్తుకొచ్చింది ఆయన పోలీసుల మధ్య వున్నాడని.

“ఆయనెందుకు తీసుకొచ్చినారు” అంది కాపలావాణి.

“రామయ్య చచ్చి పడివున్నాడు ఈయనింట్లో. ఈయన తనే చంపానని ఒప్పుకున్నాడు. అందుకని అరెస్ట్ చేశారు.”

అతని మాటలు ముగిసీ ముగియకుండా కెవ్వున కేకవేసి కింద కూలిపోయింది నీలాలు.